
SADRŽAJ

PREDGOVOR

UVOD

5

GLAVA I

Osnovi teorijske koncepcije o regionalnom razvoju

13

1. Pojmovno određivanje i tipologija regiona

13

1.1. Pojam regiona

13

1.2. Tipologija ekonomskih regiona

20

2. Začeci teorijske misli o regionalnom razvoju

24

3. Teorija lokacije

28

4. Teorija polova rasta

36

4.1. Konceptualne specifičnosti teorije polova rasta (razvoja) u odnosu na neke druge teorije privrednog razvoja

41

4.2. Kritičke napomene uz teoriju polova rasta posmatrano iz ugla savremenih privrednih kretanja

50

5. Teorijske koncepcije specijalizacije proizvodnje i kompleksnog razvoja

53

5.1. Osnovni elementi teorije specijalizacije i kompleksnog razvoja

54

5.2. Kritički osvrt na teorijski koncept specijalizacije i kompleksnog razvoja

65

GLAVA II

Kratak osvrt na kvantitativne metode analize i programiranja regionalnog razvoja

69

1. Dimenzije i indikatori utvrđivanja stepena razvijenosti regiona

69

2. Metode analize nivoa razvijenosti regija

79

2.1. Model I-odstojanja

80

2.2. Međusektorski modeli u analizi regionalnog razvoja

88

2.3. Metod matrice regionalnog rasta

95

2.4. Metod analize pomaka učešća – shift share analysis

101

GLAVA III

Opšti pogled na regionalnu stvarnost sveta i politika regionalnog razvoja pojedinih zemalja tržišne privrede

105

1. Ekonomske razlike i diferencijalni rast u svetskoj privredi

105

2. Institucionalni okviri politike regionalnog razvoja u nekim zemljama tržišne privrede

118

2.1. Italija

119

2.2. Velika Britanija

135

2.3. Evropska unija	144
2.3.1. Zajednička politika regionalnog razvoja Evropske Unije do 2006. godine	144
2.3.2. Program zajedničke politike regionalnog razvoja Evropske unije u periodu 2007-2013	160
3. Internacionalizacija regionalne saradnje u savremenim uslovima privrednog razvoja	168

GLAVA IV

Regionalna stvarnost Srbije	185
1. Istorijsko nasleđe – koreni neravnomernosti	185
2. Prostorni raspored ekonomskih resursa u Republici Srbiji i njegove implikacije na regionalnu strategiju	186
2.1. Prirodni uslovi	188
2.1.1. Poljoprivredno zemljište	189
2.1.2. Vodni resursi	198
2.1.3. Šumski fond	200
2.1.4. Energetski potencijal	203
2.1.5. Metalčki mineralni resursi	207
2.1.6. Nemetalični resursi	210
2.2. Demografska kretanja kao faktor regionalnog razvoja	212
2.2.1. Regionalne specifičnosti kretanja i strukture stanovništva u Republici Srbiji	218
2.2.1.1. Kretanje stanovništva u periodu 1971-1991. godine	218
2.2.1.2. Demografska slika stanovništva prema rezultatima popisa 2002. godine	221
2.2.2. Regionalne karakteristike zaposlenosti stanovništva u Srbiji	232
2.3. Osnovna sredstva i regionalna struktura privrede Srbije	239
2.3.1. Osnovna sredstva	239
2.3.2. Regionalna struktura privrede Srbije	243
2.3.2.1. Regionalna struktura osnovnih sredstava	245
2.3.2.2. Regionalna struktura društvenog proizvoda i nacionalnog dohotka	247
3. Otvoreni problemi regionalizacije Republike Srbije	253
3.1. Predlog moguće regionalizacije	256
3.2. Disproporcije u stepenu razvijenosti teritorijalnih jedinica (Regiona) Republike Srbije	262

GLAVA V

Strategija i politika regionalnog razvoja	273
1. Kratak osvrt na istraživanja problematike regionalnog razvoja u SFR Jugoslaviji	273
2. Teškoće i ograničenja koje nameće ekonomska kriza u vođenju aktivne politike regionalnog razvoja Srbije	277

3. Moguća politika regionalnog razvoja u Srbiji	286
3.1. Osvrt na postojeća institucionalna rešenja i mere politike regionalnog razvoja	290
3.2. Institucionalna rešenja i mere regionalne politike u narednom periodu	295
4. Politika razvoja ruralnih područja	307
5. Politika urbanog razvoja	312
6. Neekonomske dimenzije regionalnog razvoja	320
7. Ekologija i regionalni razvoj	331
8. Integralni aspekt regionalnog razvoja	337
9. Mogućnosti i ograničenja tešnijeg ekonomskog povezivanja Srbije ili pojedinih njenih regija sa drugim zemljama ili njihovim regijama u budućoj orijentaciji regionalnog razvoja	340
Zaključne napomene	351
Literatura	367
Summary	381